

Oponentský posudek na bakalářskou práci Jakuba Žilky „Příčiny proměny finské zahraniční politiky na přelomu 80. a 90. let“

Jakub Žilka se ve své bakalářské práci zabývá proměnou finské zahraniční politiky v turbulentní době přelomu 80. a 90. let s hlavním důrazem na vliv změn v Sovětském svazu. V první kapitole se věnuje stručnému shrnutí poválečné zahraniční politiky známé jako Paasikiviho-Kekkonenova linie, jejímž základním kamenem byla smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci, a proměně mezinárodního prostředí na konci 80. let, na něž Finsko muselo reagovat. Dopouští se zde jen malé nepřesnosti, když tvrdí, že smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci „zavazovala Finsko k neutralitě“ (str. 14) – bylo to právě naopak, Finsko si větu z preambule smlouvy, která byla z finské strany vykládána jako proklamace neutrality, na SSSR vyvzdorovalo. Zřejmě se však jedná spíše o stylistickou neobratnost, neboť v další kapitole autor velmi dobře popisuje specifika finského pojetí neutrality a jeho redefinování po sjednocení Německa a je si vědom, že „Sovětský svaz finské neutralitě nedůvěřoval“ (str. 20).

Ve třetí kapitole se Jakub Žilka opět věnuje smlouvě o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci a to především debatám o její možné změně nebo úplném zrušení, které se objevily na konci 80. let v souvislosti se změnou kurzu v SSSR. Součástí této kapitoly je i zhodnocení finského postoje ke změnám v Sovětském svazu. V této souvislosti je proto škoda, že autor opomenul zmínit velmi důležitou diskuzi o uznání/neuznání v té době se osamostatňujících pobaltských států. Prezident Koivisto je dodnes za svůj postoj v souladu s Paasikiviho-Kekkonenovou linií (nebo lépe finlandizací), stejně jako za lpění na platnosti smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci, ostře kritizován.

Poslední kapitola práce pojednává přehledně a jasně o genezi vstupu Finska do EU s ohledem na mezinárodní situaci.

Velmi zdařilý je závěr, který pregnantně shrnuje hlavní teze práce.

Celkově práci hodnotím kladně, kromě již zmíněných menších nedostatků jsem jen občas postrádala lepší ozdrojování (např. „Tento přístup Paavo Lipponen označuje za fundamentalistický“ str. 24, „Vzhledem k měnícím se evropským skutečnostem a rostoucí nespokojenosti zvláště mezi domácí inteligencí...“ str. 28 nebo „Finsko se na základě zpráv z parlamentu zabývajících se evropskou integrací rozhodlo držet se mimo ES s odkazem na politiku neutrality...“ str. 34). Jako jednu z otázek k obhajobě navrhuji objasnění postoje Finska k nezávislosti pobaltských států – pokud bude tato otázka uspokojivě zodpovězena, navrhuji hodnocení **výborně**.

Mgr. Barbora Skálová

V Praze dne 4.6. 2011